

Background. The Ukrainian language possesses a peculiar set of the intimization means which are mainly revealed in the fiction text (discourse). The description of the intimization category – a problematic item of pragmalinguistics, theory of linguistics of text, discourse studies, communicative linguistics. At present this category hasn't got an exact definition, its status hasn't been characterized enough and the means of expression haven't been described either.

Purpose. The purpose of the research is to characterize the status of the intimization category based on the generalization of the elaborated theory in modern linguistics

Results. Intimization is an effective device of getting closer to a reader by the author in the fiction text space. It is an effective device to get closer by the communicators in a certain discourse space during a certain type of communication as well. It is the process of the strategies and tactics modelling of the above mentioned process of getting closer. It is the process of an inclination to a positive dialogue; the creation of the effect of sincerity, a sincere talk, participation, a mutual understanding, respect, friendly relations and love. All these items are achieved by means of the stylistic devices – certain tropes and figures which verbalize the concepts *close, native, understandable, necessary, beautiful, nice, positive*; the units of all language levels, beginning with a sound and letter and ending in the syntactic units and non-verbal text signs. These language units are used to realize a certain pragmatic effect of relationship, a friendly, warm attitude and etc.

Discussion. In modern linguistics the problem of defining of the classification parameters of the categories that have a correspondent expression in the text (discourse) has been actualized. There appeared the necessity to widen the list of categories taking into account the intimization category. The system of the intimate texts and ego-texts is necessary to be singled out among different types of texts. In the intimate texts and ego-texts the category of intimization has got a special potential of the expression.

Key words: text (discourse) space, dichotomy native – foreign, category of estrangement, category of intimization, category of participation, linguo-culture.

Vitae: Tetiana Kosmeda, Doctor of Philology, Professor (Ukraine), Ordinary Professor (Poland), Head of Ukrainian Studies Department, Institute of Russian and Ukrainian Philology, Poznan Adam Mickiewicz University (Poland); the sphere of scientific interests: functional lexicology, pragmalinguistics, linguistic axiology, communicative linguistics, linguo-conceptology, gender linguistics, phraseology, lexicography, contrastive study of Slavic languages, linguo-personology (the theory of a language personality).

Correspondence: tkosmeda@mail.com.

Наталія Ковалик

УДК 574:504.75:001.891

МЕТОДОЛОГІЯ ФРЕЙМОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ СУБДИСКУРСУ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Розглянуто методологію фреймового моделювання субдискурсу екології та природних ресурсів в англійській науковій концептосфері. Змодельовано та схарактеризовано цілісну структуру функціонування екологічних підсистем різного ієрархічного рівня. З'ясовано й описано механізм трансформації об'єктивної дійсності в систему структурованих знань у формі концептів.

Ключові слова: дискурс, субдискурс, антропоцентризм, екоцентризм, еколінгвістика, фрейм, об'єктивна дійсність, мовна картина світу, концептуальна картина світу.

Аналізування дискурсу в розрізі когнітивно-дискурсивної парадигми – один із найактуальніших предметів дослідження сучасної лінгвістики. Зарубіжні та вітчизняні мовознавці активно працюють над вивченням різних видів дискурсу. Згадаймо роботи В. Карасика, О. Михайлової, Т. А. ван Дейка, П. Серіо, А. Кібріка, М. Макарова, Л. Безуглої, В. Бурбело, В. Чернявської, К. Гайленда, Ф. Гроссманна, Ф. Рінк та інших. Науковці ґрунтовно досліджують науковий, політичний, юридичний, релігійний та біблійний, філософський, історичний, рекламний, медичний тощо дискурси. Екологічному дискурсові також присвячено чимало розвідок, але загальні його характеристики вивчені мало. Це й зумовлює актуальність нашого дослідження, адже сьогодні вкрай важливо створити цілісне уявлення про структуру і функціонування екологічних систем різного ієрархічного рівня; формувати сучасний науковий екологічний світогляд, уміння і навички аналізування; визначати екологічну та економічну ефективність впровадження природоохоронних заходів.

Багатоаспектність екологічної проблематики, її складність актуалізує різноманітність підходів до її аналізування, широкий спектр теоретичних рефлексій, форм і способів її осмислення, пошуку шляхів розв'язання проблем, пов'язаних із природоохоронною діяльністю, принципами побудови стратегічних програм і практичних проєктів, щоб подолати розбіжності в системі “людина – природа – суспільство”. Такий підхід корелює з основними й загально визначеними принципами когнітивно-дискурсивної парадигми –

антропоцентризм, функціоналізм і міждисциплінарність – у межах якої вивчають конкретні мовні процеси і явища.

Антропоцентризм як особливий принцип дослідження полягає у тому, що наукові об'єкти вивчають за своєю першозначущістю для Людини: за їхнім призначенням, функціями, необхідними, щоб розвивати та вдосконалювати людську особистість, “Людина стає початком відліку в аналізі тих чи інших явищ, вона залучена до цього аналізу, визначаючи його перспективи та прикінцеві цілі” (Kubriakova 212). Саме Людина – центральна постать пізнання світу, центр конструювання універсуму. Антропоцентричний підхід як загальний стиль мислення в усіх сферах пізнання здобуває щораз більше визнання, він є новим витком спіралі в розвитку науки. Панування його принципів споріднює лінгвістику з багатьма іншими сферами знань, адже інтерес до Людини як до центру універсуму та до її потреб знаменує переорієнтацію, що спостерігається в багатьох фундаментальних науках (Kubriakova 212).

Однак чи всі інші сфери знань, окрім лінгвістики, трактують антропоцентризм як домінуючий та найперспективніший принцип дослідження?

Антропоцентрична лінгвістика вбачає у мові передусім вияв Людини в усіх сферах її буття – психологічній та соціальній, індивідуальній та типовій, навчальній та професійній тощо. Зацікавленість мовою корелює із зацікавленістю проблемами її носія і користувача, оскільки “неможливо пізнати мову, не пізнавши її меж, не звернувшись до її творця – Людини, конкретної мовної особистості” (Karaulov 8). Сучасне мовознавство пов'язує мовленнєву діяльність з усіма іншими видами людської діяльності, що об'єктивують її особистісно-орієнтований та антропоцентричний характер. Антропоцентричний підхід іноді протиставляють комплексним системним дослідженням. Втім, на нашу думку, це протиставлення в аспекті гуманітарного знання не можна вважати актуальним, оскільки людський чинник не протиставляють, а залучають до дослідження.

Логічно, що антропоцентрична парадигма у природокористуванні – надважлива, особливо в епоху глобалізації, оскільки взаємини Людини і Природи будуються за правилами, які встановлює Людина. Опановуючи закони природи, підкорюючи їх своїм потребам, опираючись на власний розум, соціальну організацію і технологічну могутність, Людина вважає себе вільною від тиску більшості сил, які діють у живій природі. Вони не поширюються на неї, хоча й відіграють вторинну роль стосовно законів життя людей. У рамках цього підходу вважають, що якщо вищий культурний рівень і технічна озброєність Людини, то менша її залежність від Природи, а закони природи не можуть і не повинні заважати економічному зростанню, науково-технічному й соціальному прогресові людства (Karaulov).

Проте існує й інший погляд на взаємини Людини та Природи, що визначають як екоцентризм: Людина як біологічний вид значною мірою перебуває під контролем головних екологічних законів і у взаєминах із природою змушена й повинна приймати її умови (Pechchei 37). Екоцентризм розглядає розвиток людського суспільства як частину еволюції природи, де діють закони екологічних меж, незворотності й відбору.

Отже, антропоцентризм ґрунтується на уявленнях про “людську винятковість”, протиставленні Людини Природі, тоді як екоцентризм – на розумінні коеволюції Людини і Біосфери. Вищу цінність представляє гармонійний розвиток Людини і Природи, а характер взаємодії людини з природою визначається “екологічним імперативом”: дозволено лише те, що не порушує у природі екологічної рівноваги (Commoner).

Тому *актуальність дослідження* визначається посиленою увагою до пошуку екологічної рівноваги у природі, що є основою сучасної стратегії формування та реалізації екологічної політики; необхідністю докладніше вивчити теоретичні передумови для екологічних досліджень у лінгвістиці на засадах міждисциплінарного синтезу. Новизна розвідки мотивована тим, що сьогодні не зафіксовано досліджень, присвячених цілісному вивченню *субдискурсу екології та природних ресурсів (Ecology and Natural Resources Subdiscourse)* в англійській науковій концептосфері.

Об'єкт дослідження – субдискурс екології та природних ресурсів. *Предмет дослідження* – фреймове моделювання та лінгвокогнітивні характеристики субдискурсу екології та природних ресурсів.

У статті дотримуємося *робочої гіпотези* про те, що субдискурс екології та природних ресурсів (Ecology and Natural Resources Subdiscourse) можна розглядати як суперфрейм, що є важливим складником внутрішньосистемної ієрархічної структури комплексного фрейму “екологічний дискурс (Ecological Discourse)”.

Тому *мета статті* – змодельовати і схарактеризувати цілісну структуру уніфікованого субдискурсу екології та природних ресурсів, щоб створити комплексне уявлення про будову і функціонування екологічних підсистем різного ієрархічного рівня. Адже лінгвокогнітивне моделювання мови не лише один із ключових напрямів сучасної філології, а й найоптимальніший механізм моделювання окремих типів дискурсу, що не тільки фіксує поняття в певній структурі, а й показує взаємозв'язок між ними.

Як зазначалося вище, одним з основних і загальноновизнаних принципів когнітивно-дискурсивної парадигми є міждисциплінарність. Саме ідея міждисциплінарного синтезу стала теоретичною передумовою виникнення екологічних досліджень у лінгвістиці. Тому з'явилася можливість прийти до узагальнень, що дали змогу розширити межі лінгвістики як дисципліни. Звідси виникнення таких маргінальних наук, як соціолінгвістика, психолінгвістика, лінгвокультурологія, лінгвістична психологія, лінгвостатистика тощо. Саме за принципом міждисциплінарного синтезу сформувався й один із наймолодших та перспективних наукових

напрямів у мовознавстві – еколінгвістика, як “симбіоз соціальної, психологічної та філософської течій у лінгвістиці” (Nurusheva).

У лінгвістиці немає єдиного підходу до трактування поняття “еколінгвістика”. Учені пропонують різновекторні визначення цієї лінгвістичної категорії, яку вперше 1979 року, у друкованій формі (але у значенні “середовище, у якому циркулює мова”), було вжито у працях американського психолога Курта Сальцингера, а французький лінгвіст Клод Ажеж 1985 року використав цей термін на позначення поняття “зникнення мов” (Steffenson). Згодом це поняття модифікувалося, і сьогодні термін “еколінгвістика” використовують на позначення тих наукових досліджень, що “поєднують екологію з лінгвістикою”.

Ключовим поняттям еколінгвістики вважають “екологічний дискурс”. Воно виникло внаслідок “співпраці” еколінгвістики та дискурсознавства. Когнітивний підхід до екологічного дискурсу головно здійснювався в аспекті вивчення процесів метафоризації (Н. Красильнікова, О. Іванова), при визначенні лінгвокогнітивних особливостей комунікації у сфері екології (І. Розмаріца), місця екологічного дискурсу в когнітивно-комунікативній парадигмі знань (З. Ломініна), аналізі екологічної етики журналу “The Ecologist” у контексті глобалізаційних процесів у соціальних комунікаціях (Т. Бондаренко), дослідженні дискурсивних структур екологічної тематики в лінгвістичному та правознавчому аспектах (Є. Хітарова), проведенні когнітивно-дискурсивного аналізу міжгалузевої екологічної термінології (І. Гусєва) тощо.

Застосування когнітивного підходу до вивчення екологічного дискурсу дає змогу виявити засоби впливу на аудиторію під час здобування знань про стан навколишнього середовища; реконструювати вписане в дискурс ставлення до довкілля; дізнатися, завдяки яким мовним явищам людина здобуває екологічні знання про правильне ставлення до навколишнього середовища та раціональне використання набутого досвіду. Адже у процесі ознайомлення з об’єктивною дійсністю / *Objective Reality* у свідомості людини (точніше, у її лінгвістичній свідомості / *Linguistic Consciousness*) утворюється мовна картина світу / *Linguistic World Picture* (із вербальним складником та образами), що унікальна для кожної окремої людини, кожної мови (Tatsenko 209).

Концептуальна система, або ж концептуальна картина світу / *Conceptual World Picture*, репрезентована низкою концептів у свідомості людини, що у вигляді структурованих знань відтворює уявлення про довкілля і результати внутрішнього рефлексивного досвіду людини. Концептуальна картина світу фіксує інформацію, що надходить у мовній формі та невербальним шляхом і отожднюється з концептосферою (Selivanova 302), оскільки пізнання світу потребує нових мовних знаків для точнішого або повного позначення невідомого або зміненого феномену (Рис. 1).

Традиційно в лінгвістичній літературі під поняттям “картина світу” розуміють: “семантичний і лексичний склад мови. Щодо першого, то МКС – це загальна, інтегральна картина, сукупність усього мовного змісту. Ця картина відносно постійна, оскільки еволюціонує в часі. Щодо другого – це специфічні риси семантики мови, які диференціюють її від інших мовних систем... Питання ускладнюється й тим, що ані інтегральний, ні диференційний аспекти не отримали чіткого визначення. Сутність мовної картини світу по різному досліджують у мовознавстві – від максимального зближення мовної та концептуальної картин світу до особливого відображення світу в кожній мові... Відображаючи об’єктивний світ, людина фіксує результати пізнання в слові...” (Simonok 11–12). Структуризація знання про світ, на думку багатьох дослідників, акумулюється в певних одиницях – концептах (Степанов 1975; Попова, Стернін 1999).

Сьогодні в лінгвістиці концептуальну та мовну картину світу вивчають за різними напрямками та різною методикою. Зокрема аналізують внутрішню форму слова, його парадигматичні й синтагматичні відношення, систему метафоричних перенесень, образів й асоціацій тощо (див. наприклад, Арутюнов 1999; Балашов 1998; Гак 1998; Ілюхіна 1998; Колесов 2000; Львовентіна, Шмельов 1999; Маковський 2001; Степанов 2001 та ін.). Проте багато з цих проблем, як і раніше, дискусійні й маловивчені.

Концептуальна картина світу, на відміну від мовної, – це не лише система понять про сукупність реалій довкілля, а й система смислів, втілена в ці реалії через слова-концепти. Концептуальна картина світу існує у вигляді концептів, що утворюють концептосферу, а мовна картина світу – у вигляді значень мовних знаків, що утворюють сукупний семантичний простір мови.

Семантично поняття “мовна картина світу” вужче за поняття “концептуальна картина світу”, оскільки лише найважливіші концепти мають мовне вираження. І мовна, і концептуальна картини світу лише відображають об’єктивну дійсність (Рис. 1). Ідея про концептуальну природу мислення людини, процес пізнання нею об’єктивної реальності покладена в основу сучасної когнітивної лінгвістики (Simonok 279–281).

Щоб унаочнити побудову концепта, лінгвісти часто використовують спосіб систематизації інформації у вигляді фрейму. Фреймова структура точніша, чіткіша та виразніша. У когнітивній лінгвістиці категорія фрейму посідає одну з центральних позицій. Фрейм використовують, щоб аналізувати різні мовні явища. Він – найважливіша модель репрезентації знань у когнітології. До слова, ідея фреймових мереж у когнітивну лінгвістику була запозичена з мови комп’ютерного програмування. Загальну ідею фреймового способу подання знань сформулював американський дослідник теорії штучного інтелекту, філософ Марвін Лі Мінський. У праці “Фрейми для представлення знань” (1975) учений визначає фрейм як “статичну, інформаційну структуру даних, необхідних для презентації стереотипних ситуацій у голові людини” (Minskii 241). Теорія фреймів, за М. Мінським, передбачає таке: “Людина, намагаючись пізнати нову для себе ситуацію, або по-новому подивитися на уже звичні їй речі, відсортовує зі своєї пам’яті певну структуру даних, які називають фреймами.

Ці фрейми людина частково видозмінює за допомогою окремих деталей (слотів) так, щоб адаптувати їх для розуміння ширшого класу явищ або процесів” (Minskii 258).

Відомо, що за ієрархічною організацією виокремлюють: 1) *прості або базові фрейми*, які демонструють найзагальніші принципи категоризації організації вербалізованої інформації та 2) *складні або комплексні фрейми* – когнітивні структури, утворені внаслідок інтеграції кількох базових фреймів (Zhabotinskaiia 83).

У рамках цього дослідження зосередимо увагу на комплексних фреймах, що за ступенем внутрішньосистемної інтеграції поділяють на низку *суперфреймів* – структури найвищого рівня когнітивної семантики, які складаються з таких когнітивних категорій, як: 1) *мегафрейми* – концептуальні структури, які складаються з двох інтегрованих фреймів; 2) *макрофрейми*, які передають різнобічну інформацію про способи розгортання макроконцепту, що об’єднує різнотипні події в широкому розумінні цього слова, включаючи всі їхні видозміни й модифікації;

3) *субфрейми* – такі, що належать до нижчих рівнів когнітивної структури, які зазвичай містять лише частину інформації (відношення “частина/ціле”) та

4) *мікрофрейми*, що містять знання про конкретні поодинокі ситуації.

Усі перелічені вище типи фреймів утворюють фреймові мережі – концептуальні моделі, що підтримують дистантний міжфреймовий зв’язок, поєднані тематикою та компонентами (об’єктами чи суб’єктами). Зауважмо, що фреймова мережа може бути різноструктурною залежно від матеріалу дослідження, тобто вона може структуруватися різними типами фреймів у будь-якій комбінації (Poliuzhyn 82).

На підтвердження робочої гіпотези про те, що субдискурс екології та природних ресурсів розглядають як суперфрейм та він є важливим складником внутрішньосистемної ієрархічної структури комплексного фрейму “екологічний дискурс”, подаємо схему первинного фреймового моделювання досліджуваного субдискурсу в англійській науковій концептосфері, яку ми розробили (Рис. 1).

Водночас ця схема візуалізує описаний вище механізм трансформації об’єктивної дійсності, яку сприймає свідомість людини, у систему структурованих знань у формі концептів, які в мовній формі та невербальним шляхом ототожнюють з концептосферою (Рис. 1).

Наведене на рисунку дає підстави змоделювати у формі фреймової мережі первинну конструкцію суперфрейму “екологія та природні ресурси”, який ієрархічно розподіляємо на вісім мегафреймів, а саме: 1) мінерально-сировинні ресурси / Mineral Resources; 2) водні ресурси / Water Resources; 3) земельні ресурси / Land Resources; 4) біологічні ресурси / Biological Resources; 5) лісові ресурси / Forest & Wildlife Resources; 6) рекреаційні ресурси / Recreation Resources; 7) кліматичні ресурси / Climatic Resources та 8) космічні ресурси / Space Resources.

Отже, за допомогою методики фреймового моделювання побудовано первинну концептуальну модель субдискурсу екології та природних ресурсів, відтворену у вигляді розгалуженої системи з фреймовою структурою, що наголошує на системності досліджуваного матеріалу через ключові поняття, які діють усередині кожної конкретної системи.

Запропоноване дослідження – це початковий етап у спробі цілісного вивчення субдискурсу екології та природних ресурсів в англійській науковій концептосфері. Увагу зацентровано на моделюванні та характеристиці цілісної структури субдискурсу екології та природних ресурсів, щоб створити комплексне уявлення про будову і функціонування екологічних підсистем різного ієрархічного рівня. Описано та схематично зображено механізм трансформації об’єктивної дійсності, яку сприймає свідомість людини, у систему структурованих знань у формі концептів. Визначено та виокремлено, дотримуючись робочої гіпотези, суперфрейм “екологія та природні ресурси / Ecology and Natural Resources” як важливий складник внутрішньосистемної ієрархічної структури комплексного фрейму “екологічний дискурс / Ecological Discourse”.

Перспективу подальших досліджень субдискурсу екології та природних ресурсів вбачаємо у використанні феноменологічної методології, що ґрунтується на метафізичних принципах “суб’єктивного моделюванні довкілля” (“Metafizyka Vidsutnosti” 34). Адже феноменологічне світоспоглядання в англійському екологічному дискурсі, на нашу думку, – один із найперспективніших напрямів сучасної лінгвометодології, що уможливить логічну послідовність й адекватність цього дослідження шляхом суб’єктивної інтерпретації отриманих результатів.

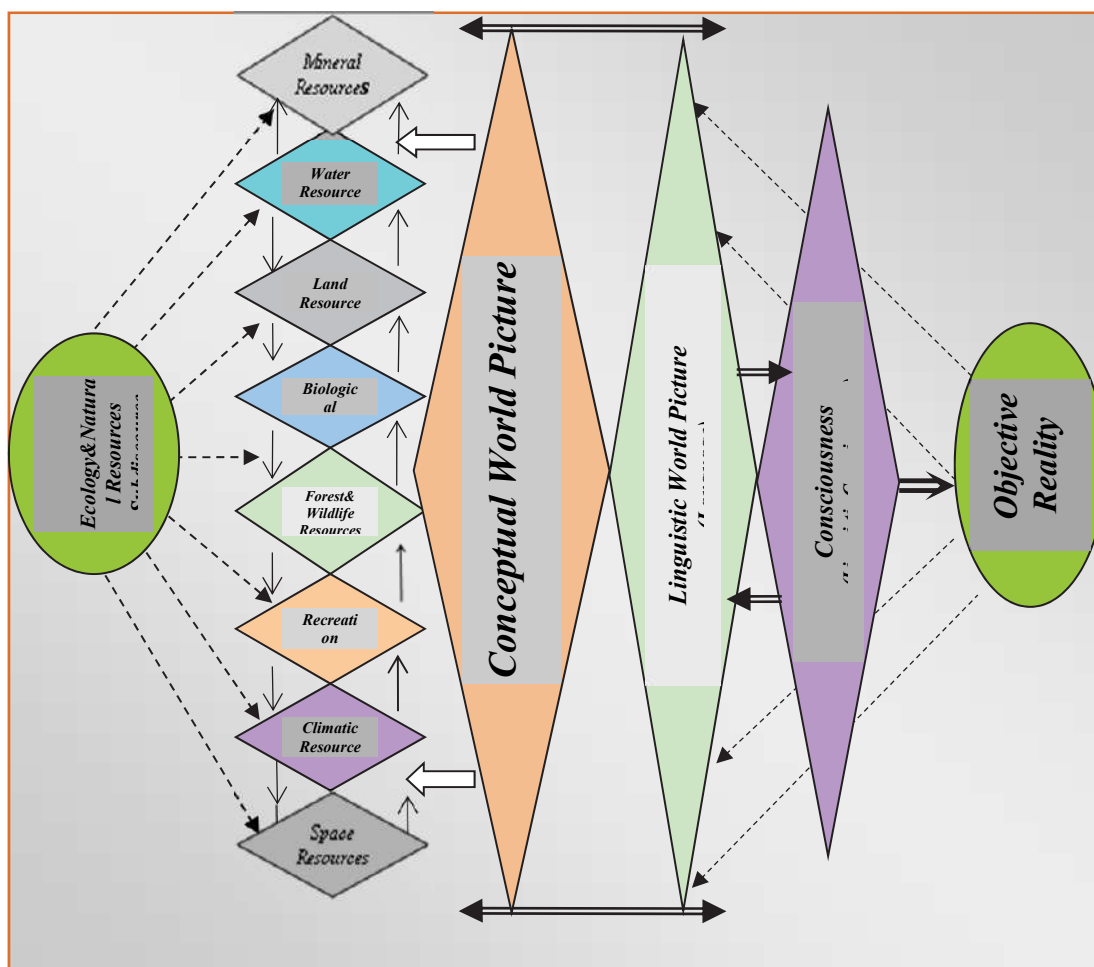

Рис. 1. Первинне фреймове моделювання субдискурсу екології та природних ресурсів в англійській науковій концептосфері

References

- Commoner, Barry. *The Closing Circle: Nature, Man, and Technology*. New York: Knopf, 1971. Web. 20 Feb. 2017.
- Karaulov, Yurii. *Russkii Yazyk I Yazykovaia Lichnost (Russian Language and Linguistic Identity)*. Moskva: Nauka, 1987. Print.
- Kubriakova, Elena. "Evolutsiia Lingvicheskikh Idei vo Vtoroi Polovinie XX vieka (Opyt Paradigmaticheskogo Analiza) / (Evolution of Linguistic Ideas in the Second half of the 20th Century (Experience of Paradigmatic Analysis))". *Yazyk i Nauka kontsa XX vieka (Language and Science of the late 20th Century)*. Moskva: Institut Yazykoznaniiia RAN, 1995. Print.
- Metafizyka Vidsutnosti (Metaphysics of Absence). *Literaturoznavcha Entsyklopediia (Literary Encyclopedia)*. Ed. by Yurii Kovaliv, Kyiv: VTs Akademiia, 2007 (2). 34. Print.
- Minskii, Marvin Li. *Freimyy dlia Predstavleniia Znaniia (Frames for Representing Knowledge)*. Moskva: Energiia, 1979. Print.
- Nurusheva, Diana. "Ekolingvistika kak Razdel Yazykoznaniiia (Ecolinguistics as a Branch of Linguistics)". *Fundamentalnyie Issledovaniia (Fundamental Research)* 5/4 (2014): 890–893. Web. 12 Feb. 2017.
- Pechchei, Aurelio. *Cheloviecheskie Kachestva (The Human Quality)*. Moskva: Progress, 1985. Print.
- Poliuzhyn, Mykhailo. "Typolohiia i Analiz Kotseptiv (Typology and Concepts Analysis)". *Inozemna Filolohiia: Ukrainskyi Naukovyi Zbirnyk (Foreign Philology: Ukrainian Scientific Collection of Articles)* 121 (2009): 80–89. Print.
- Selivanova, Olena. *Suchasna Linhvistyka: Terminolohichna Entsyklopediia (Modern Linguistics: Terminological Encyclopedia)*. Poltava: Dovkillia-K, 2006. Print.
- Simonok, Valentyna. "Linhvopravova Kartyna Svity: Suchasni Problemy Linhvistyky ta Inshomovnoi Dydaktyky (Linguistic and Legal World Picture: Contemporary Issues of Linguistics and Foreign Languages Didactics)". Kharkiv: NTMT, 2012. Web. 25 Mar. 2017.
- Steffenson, Sune Vork. *Editorial: The Ecology of Language and the Ecology of Science*. Language Sciences. Elsevier, 2013. *Academia*. Web. 15 Feb. 2017.

Tatsenko, Nataliia. "Teoretychni Zasady Antropotsentryzmu Movnyh Innovatsii (Theoretical Basis of Linguistic Innovation of Anthropocentrism)". *Visnyk Zhytomyrskoho Universytetu im. Ivana Franka (Bulletin of Ivan Franko Zhytomyr University)*. Zhytomyr: ZhDU im. Ivana Franko, 2006. 208–211. Print.

Zhabotinskaia, Svetlana. "Kontseptualnyi Analiz Yazyka: Freimovnye Seti (Conceptual Analysis of Language: Frame Networks)". *Mova (Language)* 9 (2004): 81–92. Print.

Надійшла до редакції 16 березня 2017 року.

METHODOLOGY OF FRAME-BASED MODELING OF ECOLOGY AND NATURAL RESOURCES SUBDISCOURSE

Nataliia Kovalyk

Department of Foreign Languages, Lviv University of Trade and Economics, Lviv, Ukraine

Abstract

Background: Discourse analysis in the context of cognitive and discursive paradigm is one of the most urgent research subjects of modern linguistics. Different types of discourses (scientific, political, legal, religious and biblical, philosophical, historical, advertising, medical etc.) are studied with critical and analytical mind. The ecological discourse is also studied a lot but its overall characteristics remain poorly understood. And that's why it determines the timeliness of our research, because today it is extremely important to create a holistic understanding of the structure and functioning of ecological subsystems of different hierarchical levels.

Purpose: The purpose of the research is to model and characterize an integrated and unified structure of Ecology and Natural Resources Subdiscourse in order to create a comprehensive imagination about the structure and functioning of ecological subsystems of different hierarchical levels.

Results: The research is devoted to the consideration of the methodology of frame-based modeling of Ecology and Natural Resources Subdiscourse in linguistic phenomena learning in the context of conceptual world picture. Special attention is drawn to the semantic differentiation between conceptual and linguistic world pictures. Semantically, the notion "linguistic world picture" is narrower than "conceptual world picture", so far as the most important concepts can find their linguistic expression. Both the linguistic and conceptual world pictures reflect the objective reality only.

The working hypothesis of the research is that Ecology and Natural Resources Subdiscourse describes as a superframe and it is an important part of intrasystem and hierarchical structure of a complex frame "Ecological Discourse". Complex frames are divided into several superframes which consist of some integrated cognitive categories such as: i) megaframes; ii) macroframes; iii) subframes and iv) microframes. Having used the methodology of frame-based modeling, a superframe "Ecology and Natural Resources Subdiscourse" is divided into eight megaframes: 1) Mineral Resources; 2) Water Resources; 3) Land Resources; 4) Biological Resources; 5) Forest & Wildlife Resources; 6) Recreation Resources; 7) Climatic Resources and 8) Space Resources.

Discussion: Objective complexity and multidimensional nature of ecological problems create a variety of approaches to their analysis. The prospects for further research of Ecology and Natural Resources Subdiscourse are the use of phenomenological methodology which is based on metaphysical principles of "subjective environment modeling".

Keywords: discourse, subdiscourse, anthropocentrism, ecocentrism, ecolinguistics, frame, objective reality, linguistic world picture, conceptual world picture.

Vitae

Nataliia Kovalyk is Ph.D. in Philology (Ukraine), Associate Professor, Chair of Foreign Languages Department at Lviv University of Trade and Economics. Her areas of research interests include a broad range of philological issues both traditional and cognitive linguistics, for example a study of language as a sign system, research of system and structural features of language, problems of word meaning and sense, essence of invariant meaning, semantic word structure, problems of categorisation, linguo-cognitive language modeling, linguo-conceptology, discourse frame-based modeling.

Correspondence: bonaro15a@gmail.com

Наталія Крамар

УДК 81'42: 811.111

TOWARDS AN INTEGRATIVE APPROACH TO IDENTITY CONSTRUCTION IN ACADEMIC DISCOURSE

У статті розглянуто *stance* («позиція», «ставлення») та *voice* («голос», «тон») як два взаємодоповнюючі теоретичні конструкти для вивчення авторської особистості у науковому дискурсі. Здійснено спробу синтезувати позиційно-центричний підхід К. Гайленда та тоно-центричний підхід Р. Іваніч для якнайповнішого і водночас чітко структурованого аналізу авторської присутності у науковому тексті. Обґрунтовано доцільність розгляду засобів вираження категоричності/некатегоричності (*boosting/hedging*) у